

INFORMAČNÍ SERVIS č. 35

(Vydává NEZÁVISLE TISKOVÉ STŘEDISKO: Michal Blažek, Jan Brabec, Marie Divišová, Zuzana Dienstbierová, Jan Hrabina, Ivan Lamper, Zbyněk Petráček, Tereza Pokorná, Jan Ruml, Jan Slovák, Jaroslav Spurný, Miroslav Šimáček, Petruška Sustrová, Jáchym Topol, Martin Weiss.

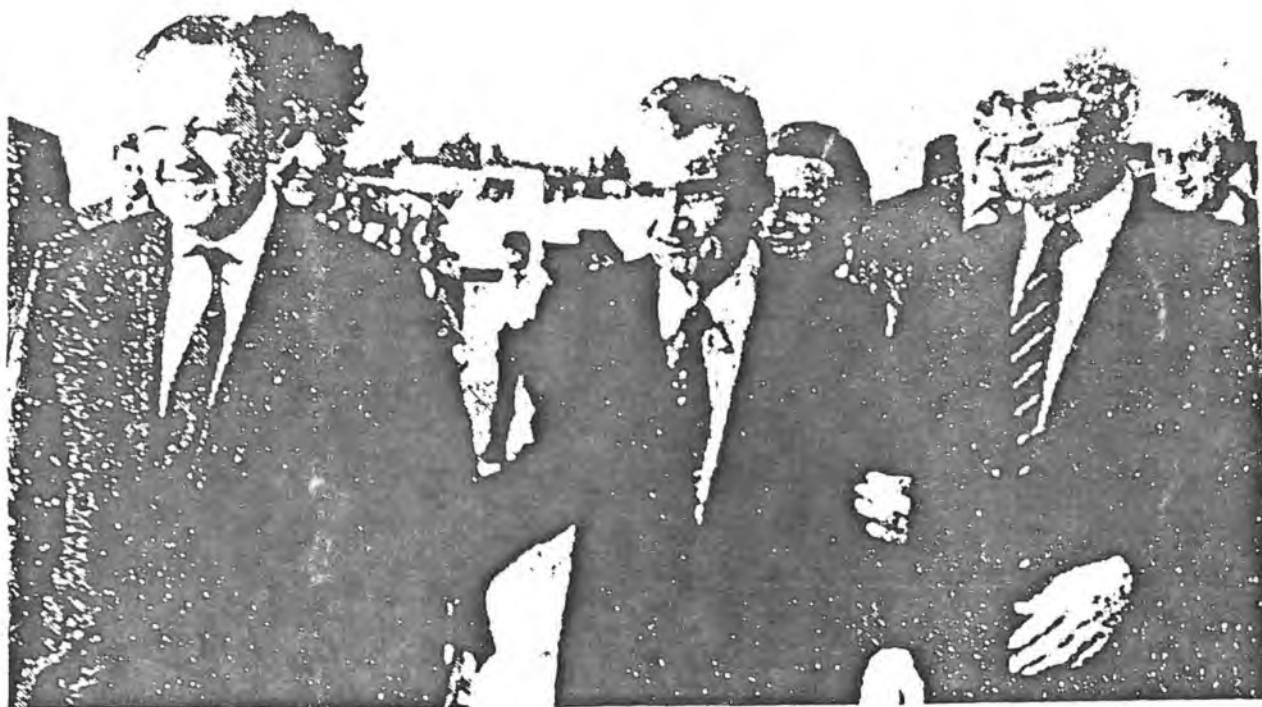
Středisko vzniklo 18.11. sloučením redakcí REVOLVER REVUE a SPORTU. Během dvou dnů se k němu přidalo množství dobrovolných spolupracovníků, které z technických důvodů nelze jmenovat všechny, avšak bez nich by naše práce nebyla realizovatelná. Redakce děkuje všem, kteří se naší práci účastní a podporují ji.

Adresa: BOLZANOVA 7, PRAHA 1, tel. 22 19 60 nebo 22 17 26, fax 22 23 04)

konto NTS

S: Jan Ruml 34278-180556-021, St. banka československá Pha 2, Václavské náměstí 42, Praha 1

Kčs: Jan Brabec 1238340-018, Čs. státní spořitelna, Vodičkova 9, Praha 1

z přílohy ex. delegace v Bukurešti.

Telefoto ČTK — JIRI KRULIS

OBZOR NEKONČÍ RUMUNSKEM

Stejně jako se již prokazala nedělitelnost svobody vnitřní a vnější, ukazuje se i její nedělitelnost v jedné zemi od zemí ostatních. Právě tím, že usilujeme o svobodu jiných, si vytváříme i reflexi svobody vlastní. Zvláště pro Československo posledních dnů, kde většina obyvatelstva přišla ke svobodě velmi náhle a lacině, je to stálá připomínka. To se také kladně projevilo při podpoře povstaleckého Rumunska, ale nelze se ubránit dojmům, že značná část našich občanů vidí v jejich boji spíše oboustranně krutý zápas o nadvládu - "je to holt Balkán, jiná mentalita, podřežou se navzájem."

Nositelé takových názorů si snad ani neuvědomují, jak malý krůček od podobného řešení jsme stáli před měsícem. Při hlasování v politbyru KSČ tehdy zvítězili příznivci nenásilné cesty poměrem několika málo hlasů, jak jsme se mohli dočíst i v denním tisku. Nezbyvá než smeknout před Rumuny, kteří chodili demonstrovat, i když věděli, že na ně čekají ozbrojené síly, neváhající zakročit a rozesívat smrt. Je třeba si ujasnit, že v Evropě je to poprvé od francouzské revoluce, kdy si nějaký národ sám a bez vnějšího zásahu svrhl svou tyranii, navíc nesrovnatelně krutější a vsudypřítomnější než vláda posledních Ludvíků ve Francii. Odumírající fašistické režimy v jižní Evropě 70. let (Španělsko, Portugalsko, Řecko) odešly na smetiště dějin v podstatě pokojnou cestou palácového převratu, důstojnického puče či biologické nevyhnutelnosti. Dosavadních 70.000 obětí za týden bojů v Rumunsku hovoří za vše: v době nevyjasněné situace politické i vojensko-strategické ne lze vyzývat pouze k odpouštění a nenásilí vůči představitelům Ceușeskovy moci, té moci, která vede genocidu proti vlastnímu obyvatelstvu. Až bude situace pod kontrolou demokratických sil, musí zavládnout i ústavní poměry, ale do té doby je nutné vše podřídit úkolu vítězství. Nyní se sklízí trpké plody nejdokonalejší známé totality v Evropě - nestačili zde svrhnout loutku a s ní automaticky i kompletní juntou, ale celá země teď musí bojovat se státní bezpečností, pro níž pracovalo asi 15 procent veškerého obyvatelstva. Právě v tomto smyslu by nám mělo nyníší Rumunsko otevřít oči. Abychom neposuzovali události ve světě podle toho, jak dalece se vymykají našim zvyklostem, ale podle toho, co je vyvolalo a k jakým cílům směřují.

Jestliže už je snad možné považovat změny v Rumunsku za nezvratné, tím více bychom měli směřovat svou pozornost a podporu i tam, kde si to situace žádá. Není tu jen Evropa s posledním reliktem totality, Albánie, ale v celém rozvojovém světě existují země a osvobozené hnutí, kde pod posvátnou rouškou samostatnosti, nezávislosti a sebeurčení přežívá i vzniká široká škála totalitních režimů - od svérázných latinskoamerických republik přes asijské komunistické diktatury, africké patriarchální útvary kmenových náčelníků až po nejnebezpečnější expanzivní státy panarabského nacionalismu. Zde všude dochází k porušování lidských práv a občanských svobod, a jak jsme se právě přesvědčili na příkladě Rumunska, čím dále se toto porušování nechá dojít, tím větší důsledky si pak vyzádá. Zajímějme se tedy o ně, požadujme informace a vytvářejme tlak na odpovědná místa, aby v konkrétních případech intervenovala.

-pt-

NOVÁ EVROPA - ŠANCE PRO ŽIVOT

Desetitisíce mrtvých a stále ještě dozívající genocida bezbranného lidu v Rumunsku neúprosně obnažují sterilitu přežívajícího systému vojenských bloků v Evropě na pozadí stejně neudržitelné mocenské hegemonie Spojených států a Sovětského svazu. A to přesto, že Spojené státy svým vojenským vstupem do Panamy zde bezpochyby předcházejí občanskému krveprolití, jemuž by bezzubý mechanismus OSN nedokázal v dnešní podobě účelně čelit; a to přesto, že program NSR k sjednocení obou německých států je první evropskou vlastivkou, otrásající militantní strnulostí stávajícího rozložení politických sil v Evropě. Nevinným lidem a dětem v Rumunsku však život nikdo nevrátí!

Obrovská solidarita mnoha lidí na světě s rumunskou tragédií částečně osvobozuje každého z nás z pocitu zoufalé bezmoci nad bestialním vražděním lidských životů. Nemůže však zastřít politickou vinu nebo přinejmenším politickou tragédii těch, kteří - ať již na čelo nebo v zákulisí mezinárodních evropských seskupení - k rumunské genocidě přihlíželi nebo dokonce přihlížet ještě budou.

Prvně v téměř třicetipětileté historii Varšavské smlouvy - této ryze obranné smlouvy, jejímž členem je i Rumunsko - by vojenský zásah členských států znamenal v souladu se smlouvou o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci, v souladu s Chartou OSN a Všeobecnou deklarací lidských práv obranu těch, jejichž životy byly a jsou tak krutým a neslýchaným způsobem zmařeny a celá dlouhá desetiletí popřeny nelidskou totalitou.

Ukazuje se však, že dostředivost této nelidské totality ještě vážné a paradoxně paralyzuje samotný systém tohoto obranného seskupení. A že uvedení vojenských sil do pohybu by mohlo uvést do pohybu i ty legitimní síly, které skryté uvnitř spatřují v krvavé rumunské lázni naději na zmrtvýchvstání stalinových pohrobků a následně totální zmrazení nejen nadějně probíhající demokratické renesance ve východní Evropě, ale i celoevropského procesu sbližování a odzbrojování.

Ukazuje se, v jaké hluboké krizi se také nachází mezinárodní dělnické hnutí, nemluvě o mravním marasmu komunistických stran. Akční spravedlnost lidové fronty, kterou vytvořila komunistická internacionála z lidových sil v druhé polovině třicátých let, se tak jeví dnes přes veškeré a nesrovnatelné organizační a materiální zázemí nedosažitelným snem právě pro nynější mravní nulitu komunismu a východoevropského socialismu.

Závěry a zároveň perspektivy, které z této děsivé dopadající reality vyplývají pro Evropu a celý svět, jsou a budou plně zdánlivé nepřekonatelných překážek a smrtících nástrah. Jedním ze železných limitů je bezesporu existence vojenských bloků v Evropě, které v sobě koncentrují reakčnost politických doktrín a ideologií a centralizují jejich militantní totalitu. Jednou ze smrtících nástrah se pak stává nacionalismus, který proti perspektivě Evropského domu staví po léta pěstovanou a podporovanou - jak na Západě, tak na Východě - politickou negramotnost a z ní plynoucí agresivní primitivnost všech politických forem a pudů.

A to jsou jen dva z celé řady choroboplodných zárodků, které čekají na šéflékaře Východu i Západu, aby proti nim společně hledali a nacházeli účinné protilátky, přičemž stále ještě nikdo neví, jakou - opět dost možná smrtící infekci - v sobě skrývá problém takzvaného třetího světa, problém Číny a další nádory bující na mapě naší zeměkoule.
Heřman Chromý

* * *

Odlet letadla OF do Rumunska. Letadlo vypravené Občanským fœrem s pomocí Rumunsku odletělo do Bukurešti dnes v 10:30 hod. Na jeho palubě jsou zástupci KC OF Jaroslav Kořán, Jan Urban, Michael Žantovský, Jáchym Topol, Jan Brabec, Josef Ungr a zástupce studentů Šimon Pánek. Pomoc obsahuje 5.500 kg zdravotnického materiálu od různých institucí, 400 kg zdravotnického materiálu věnovaného rumunským velvyslanectvím v Československu, 300 kg léčiv darovaných lékařskou fakultou v Plzni, 300 kg jedové tinktury, 300 kg potravin zajištěných studenty FF UK a Elektrotechnické fakulty ČVUT, 1.400 kg sušeného mléka, 2.100 kg paštikových konzerv a 1.000 kg přikrývek. Praha 26.12. - VIA

* * *

TŘI HODINY V RUMUNSKU ANEB "KDE JE TEN OBRNĚNÝ VŮZ?"

Dne 26.12. v 10:23 odstartovalo z ruzyňského letiště letadlo Letecké správy SNB. Tentokrát v letadle letky MV cestovali zástupci OF a novináři z Nezávislého tiskového střediska. Letadlo vezlo do Bukurešti několik tun zdravotnického materiálu a potravin. Úkolem pověřenců OF bylo spojit se s Frontou národní spásy, zajistit předání nákladu, dohodovit se s představiteli československé ambasády, případně převzít alespoň některé z našich státních příslušníků pracujících v Rumunsku na palubu a dopravit je domů. V plánu také bylo ubytovat na čs.ambasádě některého z pověřenců OF i oba novináře.

Vzhledem k tomu, že dnešní den byl první, kdy bylo bukurešťské letiště Otopeni otevřené, kdy přijímalo letadla a naše letadlo bylo první, které mělo přistát, nás pronásledovaly až do poslední chvíle obavy. Před přiletem se ale podařilo navázat spojení s Bukureští a po ujištění, že na letišti je klid a že provoz letiště je zabezpečen a plně v rukou rumunské armády, jsme přistáli. Během dne dorazila ještě další letadla, hodinu po našem přiletu i další stroj z Prahy, ve kterém přicestoval náměstek ministra zahraničí ČSSR p.Sádovský.

První, co jsme na letišti viděli, byla děla a vojáci rumunské armády ozbrojení lehkými kulomety. Není divu, noc před naším přiletem probíhaly na letišti kruté boje. Počet mrtvých se odhaduje na 150.

Spojit se z letiště s kýmkoliv ze známých rumunských disidentů nebo s představiteli Fronty národní spásy bylo nemožné. Telefony prostě nefungovaly a poté, co byli naši zástupci, vpuštění do budovy letiště, ujištění o tom, že i kdyby se dovolali, telefony budou zřejmě odposlouchávané, se o to přestali pokoušet.

I když v Bukurešti, jak jsme byli informováni, je situace již lepší, k vážným pouličním bojům nedochází, ostřelovači a teroristická noční komanda smrti stále fungují. Den před naším přiletem byli ve městě ze zálohy zastřeleni turecký a belgický novinář a americký žurnalista, který jel doprovázen pracovníky velvyslanectví a ozbrojeným doprovodem z Bukurešti do Temešváru, byl zabit také a mnozí z těch, co ho doprovázeli, byli téžce zranění.

V letištní budově jsme také hovořili s radou čs.velvyslanectví. Řekl nám, že čs.občané nepovažují evakuaci za nutnou. V okolí ambasády je totiž v současné době klidnější než v okolí letiště.

Ani plán v Bukurešti zůstat pro všechny z nás nevyšel; dostat se do centra města není jednoduché. Ambasáda byla schopna zajistit pouze pět míst v osobních autech. Byla vyhrazena pro p.Sádovského a jeho doprovod. "Kde je ten obrněný vůz?" zeptal se náměstek ministra zahraničí ještě na schůdkách z letadla. Rumunská strana totiž navrhla pro dopravu našeho diplomata vojenský transportér. Ale nevyšlo ani to. Letiště samo je obkličeno šesti řetězci vojáků, cesty do centra střeží navíc i ozbrojení městští partyzáni. Rada velvyslanectví nám řekl, že kontroly všechny vozy prohlízejí. Bez příslušných dokladů je cesta do města nemožná. Když jsem se zeptal švýcarské zdravotní sestry, jestli je možné se dostat do centra jinak než autem, odpověděla výmluvně: "Suicide."

Z našeho plánu vzít do Prahy některého z představitelů rumunského odboje sešlo, po neúspěšném telefonování, definitivně. Na otázku, zda máme převézt alespoň nějaké raněné, nám bylo řečeno, že to není nutné. "S raněnými si poradíme sami," řekla nám překladatelka. "Ostatné je jich velmi málo. Ostřelovači střílejí, aby zabili. Když útočí Securitae, obyčejné bojují tak, aby zabili. A téžce ranění z prvních střetů již většinou zemřeli." Možná i toto je důvod, proč dodnes není úplně jasné, jakého původu jsou nájemní Ceaušescovi zabijáci. Prostě nezanechávají svědky. Podle našich informací tvořilo Ceaušescovu osobní gardu 2.000 Libyjců a Iránců. Ti ostatní, kteří se podílejí na masakrech, jsou členy Securitae, rumunské tajné policie. Podle posledních zpráv se některé jejich oddíly stahují do transylvánských Alp.

V Bukurešti dnes normálně pracovaly pekárny a mlékárny, provoz samotného letiště byl bezchybný, všechna nezbytná zařízení fungovala. Ve městě vyšlo třetí číslo nového studentského časopisu. Ale to jsou jen náznaky toho, že se život postupně navrácí do jakž takž normálních kolejí. Jedním ze zločinů, kladených vojenským tribunálem za vinu Ceaušescovi a jeho ženě, je 70.000 obětí. A k těmto zabitým přibývají další. I když snad došlo k částečnému uklidnění, nejbližší možný vývoj

situace v zemi je možné pouze odhadovat. Většího vlivu dosáhla jen Fronta národní spásy, v jejímž čele stojí padesátiletý Ion Iliescu, dříve než osm let známý jako statečný odpůrce režimu. V zemi prakticky nikdo nevládne, vláda i politbyro byly rozpuštěny, mnozí nejvyšší členové RKS jsou zatčeni. Formují se různé skupiny, je možné očekávat vznik rolnické a sociálně demokratické strany. Do dubna, na kdy byl stanoven termín voleb, se vývoj v zemi může ještě mnohokrát zvrtnout. Po dohodě s armádou se oddily domobrany i městských partyzánů mají rozpustit, bude to pravděpodobně tedy armáda, která bude mít v zemi, kde se dosud bojuje, velký vliv. Celosvětová pomoc, především léky a potraviny, bude dále organizována ze Ženevy, kde je sídlo Mezinárodního Červeného kříže.

Na letišti v Bukurešti jsme tedy strávili necelé tři hodiny. Vzhledem k velmi omezenému počtu míst v osobním autě se z naší výpravy dostal do centra na ambasádu jako mluvčí OF jen Jaroslav Kořán. Když jsme nastupovali do letadla, viděli jsme na letištní ploše obrněné transportéry najiždět do palebních postavení. Ani tuto noc se totiž útok teroristů na hlavní letiště Bukurešti nedá zcela vyloučit.

-jt-

PRÉHLED ZPRÁV

* SOBĚSLAV. OF v Soběslavi vyzývá všechny občany a OF v ČSSR, aby na protest proti nelidskosti totalitního režimu v Rumunsku a jako výraz podpory občanů této země drželi dne 27.12.59 dvacetitýřhodinovou hladovku. Finanční prostředky takto ušetřené i další příspěvky je možno zasílet na konto pomoci postiženému lidu Rumunska, číslo účtu 20 41 626-305/var.symbol 532422-5, Čs.st.spořitelna v Soběslavi. Bude jich použito, jakmile budeme mít záruku, že se pomoci dostane skutečně těm, kdo ji potřebují. (Ruth Šormová, Pavel Kutil)

* PRAHA. Na tiskové konferenci místopředsedu vlády dne 21.12. informoval pan Hromádka o výsledcích svého jednání ve Vatikánu. Byli schváleni noví biskupové do královéhradecké diecéze (Otčenášek) a prešovského biskupství a olomoucké arcidiecéze. První místopředseda vlády Valtr Komárek konstatoval, že je nutný nový zákon o podniku, další zákony o soukromém podnikání. Na otázku, do jaké míry a do jaké doby je nutná přítomnost Československa v RVHP, odpověděl pan Komárek, že jistým problémem se jeví už fakt, že není vůbec jisté, zda RVHP ještě vůbec existuje. RVHP byla, jak řekl místopředseda, od začátku velká hra. Nesmíme na druhou stranu podceňovat význam sovětského trhu, který nám poskytuje levné suroviny. RVHP nám v ničem nebrání, tedy ani ve vstupu do EHS, řekl pan Komárek.

* KOLÍN. 21.prosince odsoudilo 6S zaměstnanců Krajského divadla v Kolíně nepochopitelný krvavý masakr v Temesváru. "Žádáme, aby byl postaven před mezinárodní tribunál a odsouzen právě tak, jako nacističtí masoví vrazi."

* LUKOV U ZLÍNA. My, nejmenší žáci školy v Lukově u Zlína chceme přispět finanční částkou získanou ze sberu surovin našim malým nemocným kamarádům z onkologického oddělení v Praze. Budeme moc šťastní, když se k nám přidá co nejvíce dětí, jejich učitelů a rodičů. K tomuto účelu je otevřeno samostatné konto u spořitelny ve Zlíně, číslo účtu 640542-66S.

* ZLÍN. Dne 22.12.1959 provedli náčelník OVS plukovník ing.Josef Rezníček a zástupce Vojenského fóra OVS Zlín major Otakar Postava kontrolu odzbrojení jednotek LM v okrese Zlín. Při porovnání nebylo zjištěno žádných rozdílů, schodků či přebytků, materiál byl řádně předán a převzat velitelem uvedeného vojenského útvaru a náčelníkem stábu LM. Žádné jiné zbraně ani munice jednotek LM by se mimo tento uvedený sklad neměly nacházet.

* K JEDNOMU PROHLÁŠENÍ. V Rudém právu ze dne 15.12.1959 bylo otiskováno prohlášení pracovníků Generálních prokuratur ČSSR, ČSR,SSR a Výzkumného kriminologického ústavu při GP ČSSR. Podstatou tohoto prohlášení je deklarace snahy o zapojení se do současného procesu návratu k demokracii před několika desetiletími ztracene a současně o přispění k vybudování společnosti kvalitativně nové. Ptám se, zda chtějí tyto pracovníci podepsaných institucí zachovat onen orgán bývalé státní moci v nezměněné podobě, tj. rozsáhlý byrokratický

aparát, soustředěn na pseudopolitickou práci, v níž realizace práva hrála podružnou úlohu za vulgarizované dovedené definice trestního práva jako práva státu na potrestání. Dale v prohlášení citelně postrádam alespoň projev lítosti, když již ne přímo omluvu, nad stavem zákonnosti v naší společnosti přinejmenším za posledních čtyřiceti let, za jehož neutěšený stav značná část pracovníků prokuratury nese větší či menší díl odpovědnosti. (JUDr. Ivo Fajmon, zkráceno)

* UČITELÉ IVO POHORELSKÝ A JIRÍ TYC budou ve dnech 27.-29.12. držet hladovku. Chápu ji jako výraz solidarity s vojáky základní služby, na které se nemá vztahovat zkrácení ZS na 15 měsíců. Zároveň oba učitelé žádají zavedení náhradní civilní služby. Svým apelem se obrátili na Federální shromáždění ČSSR dne 22.12.1989.

* PRAHA. Studenti podporují vojáky, což vyjádřili formulováním osmi bodů Stanoviska studentů k situaci v ČSLA, v němž se požaduje zkrácení ZVS na 12 měsíců pro všechny, zrušení vojenských kateder, náhradní civilní služba, změna vojenských předpisů na základě podnetů vojáků, zveřejnění vojenského rozpočtu, objektivní informace vojenského tisku, oficiální podpora vojenským občanským forum, intenzivní historické zkoumání všech období dějin naší armády, která byla opomíjena. (Jan Dus, FF UK)

* PRAHA. Dne 19.12.89 se konalo jednání "u kulatého stolu" mezi zástupci ČSLA, přípravného výboru Čs. mírové rady, Nezávislého mírového sdružení a studentů. Prvním tématem byla náhradní civilní služba. Zástupci ČSLA vyjádřili některé námitky vůči našemu pojetí: že je to prostor pro lajdáky a že by se důvody odeprání měly objektivizovat na konfesijní příslušnost apod. Naš názor je, že pojem svědomí nelze vázat na žádnou konfesi. (K tomu poznámka: ve vězení stále ještě jsou nejméně dva adventisté, kteří odeprali vojenskou službu; prezidentská amnestie z 5.12.89 se na odpírání nevztahovala). Studenti vyjádřili zásadní nespokojenost s celkovým vývojem jednání. (Za studentskou komisi pro vojenské záležitosti Jan Dus)

* ČÍSLO KONTA NA POMOC RUMUNSKU: 2429341 - 015 VS 64, pobočka Čs.st.banky, Jugoslávská 19, Praha 2. Sběr teplého oblečení, spacáků a stanů se koná v Anatomickém ústavu, U nemocnice 5, Praha 2.

* PRAHA. Stávkové výbory a OF podniku Pražské pekárny a mlýny a Mlýny a pekárny PVTOS Praha vyzývají odboráře všech odvětví potravinářského průmyslu k urychlenému ustavování profesních odvětvových nezávislých odborových sdružení tak, aby mohly vyslat své pověřené delegáty na ustavující sjezd odborového sdružení pracovníků mlýnsko-pekářského a cukrárenského průmyslu, který se bude konat 24.1.1990 v Mlýnech a pekárnách PVTOS, Praha 4, Na Pankraci 30, nebo přímo na sjezd dosavadního odborového svazu zemědělství a výživy, který je svolán na 31.1.1990 do Prahy. Případné dotazy adresujte na Zdenka Plecháče, Praha, tel. 432620, nebo ing. Jaroslava Dohnala, Praha, tel. 432134.

NEKLID V NÁPRAVNĚ VÝCHOVNÝCH ÚSTAVECH

Praha KC OF 26.12. (VIA) V posledních dnech došlo v několika NVÚ ke konfliktním situacím, které jsou způsobeny především tím, že změny uskutečňované ve společnosti se prakticky nedotkly života vězňů a že namnoze došlo naopak ke zpřísnění vězeňských podmínek, zejména v tom ohledu, že odsouzení mají menší přístup k informacím sdělovacích prostředků než dříve. V některých NVÚ vyhlásili vězňové hladovku, kterou však mezitím již ukončili po jednáních s představiteli Správy SNV, ČNR, KC OF, ministerstva spravedlnosti, VONS a nově utvořené komise při ČNR, která má přezkoumat podmínky výkonu trestu odnětí svobody. Tato hladovka byla skončena dne 24.12. ve Vlnářicích u Kladna a dne 25.12. v Rýnovicích u Jablonce a ve Valdicích u Jicína. Vězňové se obracejí na celou čs. veřejnost s prohlášením, že se nechystají k násilným akcím a že své oprávněné požadavky chtějí řešit pokojným jednáním s kompetentními orgány a s OF. Jejich požadavky nejsou předkládány ultimativním způsobem. Při jednáních s NVÚ byly četné jejich požadavky již splněny, řešení dalších problémů záleží na změně příslušných právních předpisů, které se rovněž postupně novelizují. Uvádíme dále v plném znění prohlášení vězňů z Rýnovic:

Vzhledem k demokratizaci a celkovému uvolňování napětí v našem státě a prakticky v celé Evropě se domníváme, že i my, vězňové NVÚ Rýnovice, máme právo se vyjádřit, a na

základě tohoto práva Vám předkládáme tuto petici:

Zdůvodnění požadavků vězňů NVČ Rýnovice II. a III. NVS:

- 1) Současný trestní zákon a řád dělá takřka ze všech vězňů vězně politické. Zodpovědné se dá říci, že způsob vedení přípravného řízení a následné odsouzení vede k likvidaci lidí.
- 2) Při vyšetřování byl vždy porušen zákon! Vyšetřovatelé překrucují smysl slov v neprospěch obviněných, zamlčují svědky a důkazy, svědčí ve prospěch obhajoby, vykonávají psychický nátlak na svědky a zastrašují je tak, aby vypovídali v neprospěch obviněného, vykonávají fyzický a psychický nátlak na obviněné. To vše dělají takovým způsobem a s takovou profesionální rutinou, že se jim nedá nic dokázat. Vždy následuje odsouzení a neúměrně vysoký trest. Tak jsou uměle vytvářeni recidivisté.
- 3) Rozsudky jsou vynášeny bez důkazů, pouze na základě domněnek a přesvědčení dle závěrečné zprávy vyšetřovatele, která se většinou doslovně opakuje ve zdůvodnění obžaloby i rozsudku.
- 4) Je spousta případů, kdy lidé v minulosti trestaní, takzvaní recidivisté, byli odsouzeni pouze proto, že se dostali do situace, ze které šlo trestný čin vytvořit, aniž by ho tito lidé spáchali. Celá řada rozsudků je vynesena na základě bezpečností vykonstruovaných trestných činů, a to kterýchkoli.
- 5) Je uzavřen okruh stížností. Každá stížnost končí na stole toho, na koho si stěžujeme, nebo na stole jeho přímého nadřízeného.
- 6) Zastoupení obhájce je přípustné až po vznesení obvinění, kdy už je pozdě. Obhájci jsou ovlivněni bezpečností a prokuraturou, neexistuje obhajoba ve smyslu demokratických zásad. Nemožnost veřejné kontroly bezpečnostního a soudního aparátu vedla k nezákonným odsouzením, kdy obhájci byli pouze bezvýznamnou a formální součástí soudního jednání.
- 7) Jsme přesvědčeni, že u 80 procent vězněných lidí byl porušen zákon nebo jsou nevinní.

Proto žádáme:

- 1) uvedení demokratických zákonů do právní praxe
- 2) reorganizaci bezpečnostního aparátu a veřejnou kontrolu nad ním
- 3) porotní soudy
- 4) nezávislou advokacii

Pan Komárek a jiní mluví o existující maffii moci. Tato mafie se nazývá ministerstvo vnitra. Je to aparát, který v listopadu tohoto roku masakroval studenty, v padesátých letech vraždil opozici a v sedmdesátých a osmdesátých letech ji pronásledoval. Tento aparát si vytvořil nekonečné množství zákonů, nařízení, usnesení a rozhodnutí na stíhání lidí. Vznikl policejní stát, režim, který nás vychoval a jehož oběti jsme se stali. Jádro tohoto režimu, policejní aparát, stále existuje ve své větší části. Jsou to i dnes uznávaní profesionálové, kteří by na jediný Jakešův či Husákův pokyn udělali v Československu to, co jejich naprosto totožní soudruzi udělali v Rumunsku. Genocidu národa! Můžeme podat stovky důkazů o špatnostech policie. Je po revoluci a oběti starého režimu jsou ve věznicích.

Chceme svobodu!

Dne 24.12. 1989, vězňové II. a III. NVS NVČ Rýnovice

NVČ VALDICE

Seznam odsouzených, kteří žádají o povolení k odeslání peněz ze svého konta na pomoc obětem teroru v Rumunsku:

odsouzený č. 1477 Dvořák - 300 Kčs, č.1413 Pilát - 200 Kčs, č.09421 Nový - 300 Kčs, č.09218 Abt - 300 Kčs, č.1461 Vondrka -300 Kčs, č. 07048 Boháček - 300 Kčs, č.07952 Tuček - 300 Kčs, č.09814 Novák - 300 Kčs, č.1458 Slánský - 600 Kčs a č.665 Kučera - 300 Kčs.

Další vězňové z NV0 Valdice požadují uvolnění svého konta na podporu studentů a chtějí darovat krev pro postižené v Rumunsku. V příštím čísle Informačního servisu se k těmto informacím vrátíme podrobnějším článkem.

VOJÁCI PŘES PALUBU

"Poté, co nový ministr obrany obhajoval před Federálním shromážděním návrh na zkracování základní služby, který se nás netýká, nám poněkud poklesla brada," vystihuje des.abs. Tomáš Klos smysl množství dopisů od vojáků základní služby, které nyní dostáváme. Jak známo, mnozí vojáci svůj názor dali najevo protestní hladovkou. Nelze se jim divit. Obava, že jejich situace neznepokojuje nikoho jiného než je samé, je pochopitelná. A jít demonstrovat na Václavské náměstí nemohou. Bohužel, po rozhlasovém vystoupení Václava Havla 18.12. vojákům brada poklesla ještě níže. "Za jeho slovy 'Vojáci, poslouvejte svého generálplukovníka, má plnou důvěru Občanského fóra,' viděli všichni spíš výzvu 'Přestaňte obtěžovat, máme spoustu důležitějších starostí, než je ta vaše,'" píše se v citovaném dopise. Právní obtíže se zpětnou platností zákona by pro naše pohádkové Federální shromáždění nemohly být nepřekonatelné a k dalšímu argumentu ministra Vacka, organizačním obtížím, mnozí vojáci poznamenávají, že by přebujelý administrativní aparát CSLA měl jedinečnou příležitost prokázat své schopnosti. Zatímco snahy ministra jsou vlastně pochopitelné, postoj OF bychom měli sledovat pozorněji. Des.abs. Marek Pečenka k tomu píše: "Vzniká otázka, zda náhodou nedošlo k dohodě mezi zástupci OF a čs.generalitou v duchu 'armáda zůstane mimo, ale na oplátku si v ní velení bude dělat, co ono samo uzná za vhodné.' Neplatí dnes OF přehnanou cenu za něco, co mu už dávno patří? Vždyť je zcela jasné, na které straně armáda stojí, a vojáci (především základní služby) to dali jednoznačně najevo. Byl bych proto rád, kdyby představitelé OF ukázali, jaký je jejich skutečný vztah ke generalitě a především k vojákům základní služby. A kdyby při svých úvahách brali v potaz nejen 'vojácké' argumenty generála Vacka, ale především důvody lidské. Uvědomují si vůbec představitelé OF, k jak výraznému 'zhoršení vztahů', jak přezdívali šikanu vojáci z povolání, by došlo od dubna 1990, kdyby byl přijat generálův návrh?" To si uvědomili ze současných politických sil zatím pouze studenti, kteří se ústy své vojenské komise solidarizovali s vojákův základní služby. Navíc trvají na zkrácení vojenské služby na 12 měsíců. Je jistým zklamáním, že k rozrůznění názorového spektra v rodícím se svobodném politickém životě, které je obecně velmi žádoucí, došlo zrovna v této otázce. Nedávno byla ustavena vojenská komise Občanského fóra. Doufáme, že o sobě dá brzy vědět.

-wei-

DOPIS REDAKCI

Jmenuji se Petr Studnička a jsem voják ZVS u V0 5934 Sabinov. Nelíbí se nejenom mně, ale všem vojákům tohoto útvaru, jak odsouzeným - a já patřil mezi ně - tak vojákům, kteří mají tyto vojáky na starosti.

Chtěli nám zakázat sledování televize ve dnech 26.11. a 27.11.89, kdy probíhaly demonstrace v Praze na Letné. Velitel útvaru pplk.Đulím nám zamlčel rozkaz č.28 ze dne 5.12.89, kde se jednalo o zrušení politické výchovy u mužstva.

V den, kdy probíhala generální stávka a vojáci nechtěli ochromit výcvik u jednotky, symbolicky si připnuli na hrud naši trikoloru. To se však nelíbilo našim nadřízeným, a tak je vojákům odebrali a hromadně pálili. Pak začlo velké vyšetřování, ale když viděli, jak postupuje vývoj v naší zemi, rychle od toho upustili a začali křičet, že chtějí taky svobodu. Co je to za lidi, že dokáží během několika hodin začít prosazovat to, proti čemu vlastně 21 let byli? Nelíbí se nám, že vojáci z povolání vystoupí na nějakém shromáždění a hlásají: armáda je s námi, a po příchodu do kasáren odmítají informovat vojáky o tom, co se vlastně děje. My vojáci základní služby z V0 5934 si uvědomujeme vážnost situace a prohlašujeme, že když jsme přísahali věrnost pracujícímu lidu, tak

svůj slib splníme. Jedná se asi o 300 lidí VU 5934.
Voj.Moravčí k Jiří, voj.Studně ka Petr

VÍCE SVĚTLA ZNAMENÁ MÉNĚ STRACHU

Asi před 14 dny se vrátil z výjezdu do města N pan X a přinesl do redakce informaci o údajném pálení archivního materiálu v městě N. Informaci mu tajně podstrčil místní občan pan Y, jenž i před panem X si přál zůstat v anonymitě. Požádal jsem pana X o jméno a telefon a celou záležitost jsem ještě s několika podobnými předal telefonicky i osobně skupině studentů, zabývajících se případy likvidace archivních materiálů.

Ve středu 20.prosince telefonovala do redakce telefonistka ze Špálový galerie. Prý k nim právě volal pan X se zajímavým sdělením: v bytě ho navštívili dva pánové v civilu, prokázali se průkazkami MV a ptali se, co ví o údajném pálení materiálů ve městě N. Pan X odpověděl a podepsal protokol. Na dotaz, kde získali jeho jméno, odvětili, že od Občanského fóra. To bylo panu X podezřelé, neboť informaci sdělil pouze Nezávislému tiskovému středisku, nicméně se svými pochybami se nesvěřil přímo NTS, ale galerii, o níž mohl předpokládat, že je s námi v kontaktu. Nebohá telefonistka z galerie mi pak rozhořčeně vyčetla, jak si vůbec dovolujeme tak neopatrné nakládat s informacemi, ba dokonce udávat lidi policii a vydávat je tak v nebezpečí, že padnou do spárů tajuplné moci. (Nevím jen, proč se zprávou od pana X nepřišla osobně, když lze předpokládat, že telefony jsou odposlouchávány a pan X může být vystaven dalšímu nebezpečí.)

Hned druhý den jsem pana X navštívil. Celou věc potvrdil a jen dodal, že nejde o něj, ale o nás, protože nejspíš máme mezi sebou informátora bezpečnosti. Lidové řečeno práskače. Trochu pobaveně jsem panu X popřál hezké svátky a spěchal zpět do redakce.

Nad tím, zda mezi sebou policejního informátora máme, jsem vůbec nepřemýšlel. Nejde o to, že v uplynulých týdnech nebyl na "kádrování" čas a že nám pomáhalo množství dobrovolníků, z nichž většinu jsme viděli poprvé v životě. Je vcelku možné, že někdo z nich spolupracovníkem vnitra je. Jde o to, že i kdyby se čas našel, nikdo z nás by na takovouto rovinu uvažování nepřistoupil. Pracujeme s odkrytými kartami a stejně tak nakládáme s informací, které nepovažujeme za vyslovené soukromé či jinak interní. Respektujeme rovněž výslovné přání nositele informace, že si nepřeje své jméno zveřejnit. V daném případě tomu tak nebylo. Koneckonců informace o údajné likvidaci materiálu byla přinesena proto, aby se s ní něco dělo, ne aby se zamkla do šuplete.

Do rukou příslušníků MV se informace mohla dostat i jinak. Pan X nevěděl, zda pánové s průkazkami MV byli od StB či od kriminálky. StB se údaje mohla dozvědět např. již zmíněným odposlechem. Kriminalistům mohli informaci poskytnout sami studenti. Pálení archivních materiálů je věc nezákonná a jako taková mohla být bezpečnosti předána k přešetření.

Každopádně se ukazuje jedno: procházíme obdobím, kdy se vnáší světlo do dosud zamlžených činností různých institucí. Rádoby konspirativní postupy občanů anonymitu a tajuplnost vnitřáckého aparátu jen posilují. Spoluvytvářejí iluzi iracionálního, neosobního a všemocného zla, před nímž jsme zcela bezbranní.

Více světla by ovšem vnesli samotní příslušníci MV, kdyby už konečně začali pracovat jako my s odkrytými kartami a pod kontrolou veřejnosti. Hovořím o těch složkách MV, které nebudou rozpuštěny. Státní bezpečnost rozpuštěna je či bude. Skončí však skutečně svou neblahou činností? Vládní představitelé, odpovědní za rozpuštění StB, by měli neprodleně informovat

veřejnost o podniknutých krocích a současně vynášet na světlo materiály o dosavadní činnosti StB. Jinak také nepřímě napomáhají udržovat tajemný opar, za nímž se skrývá neomezená stínová a dosud zjevně nedotčená moc StB.

Ale abychom někde s tím světlem začali. Městem N jsou Křečovice a panem X je pan Pekárek. Nezávislé tiskové středisko vyzývá ty příslušníky MV, kteří pana Pekárka v souvislosti s údajným pálením materiálů v Křečovicích vyslýchali, aby nám dali o sobě vědět nebo aby přímo přišli a pomohli do celého případu vnést více světla.

-hombre-

(26.12. '89)

NAŠI SPOLUOBČANÉ Z POHRANIČÍ

Pavel Wonka, který loni zemřel ve věznicí v Hradci Králové za dosud zcela neobjasněných okolností pocházel z česko-německé rodiny z Vrchlabí. Když se před lety ucházel o přijetí na právnickou fakultu, byla jeho žádost zamítnuta. Jedním z důvodů byl i jeho původ.

Vím, že mnozí občané z německých resp. česko-německých rodin žijících převážně v pohraničí si mohou na základě svého původu podat žádost o vystěhování do NSR, Pavel Wonka to neudělal. Cítil k této zemi lásku a oddanost. Usiloval o její nápravu a zaplatil za to svým životem.

Mám pocit, že jsme našim spoluobčanům německé národnosti leccos dlužni. Před třemi lety jsem byla na zimní rekreaci ve Stříbrné u Kraslic. V maličkém krámku se smíšeným zbožím pracovaly dvě prodavačky středního věku. Hovořily spolu pro mě nesrozumitelným dialektem němčiny. Já jsem na ně promluvila svou školáckou němčinou. Moc je to potěšilo a pak už se mnou mluvily němčinou spisovnou, abych jim rozuměla. V okolí Kraslic jsem často potkávala domorodce hovořící mezi sebou německy. S výjimkou nejstarší generace mluví všichni plynule česky. Chodí do českých škol. V Kraslicích a okolí německá škola není. Ani zájmový klub nebo kulturní středisko.

Narodila jsem se pět let po skončení války a poválečné řešení německé otázky v pohraničí znám pouze z vyprávění pamětníků a z četby. Nikdy mě nenapadlo dělat rovnítko mezi slovy německý a nacistický. I když někteří členové mé rodiny byli za nacistické okupace zavražděni pro svůj židovský původ.

V roce 1954 mi byly pouhé čtyři roky. Ale dosud mám v paměti zpusťšený, vyrabovaný kostel poblíž vesničky Jedlová v Orlických horách. Takových zpusťšených kostelů bylo v pohraničí víc. Tehdy jsem to ještě nechápala.

Ale zpět k dnešku. Podle mého názoru by měli mít občané německé národnosti možnost vyučování ve své mateřštině. O kulturních střediscích a zájmových klubech nemluvě. Vždyť přece fakt, že se občan německé národnosti nevystěhuje do NSR, ale chce žít tady, svědčí o tom, že se zde cítí doma.

Myslím, že obavy z neonacismu jsou trochu přehnané. Nás všechny zcela bez výjimky dosud obchází přízrak totality s jejím totálním řešením čehokoliv. At už si říká nacismus, fašismus nebo komunismus, je její podstata stejná.

Alena Smutná

POŽADAVEK ZÁPADNÍHO NĚMECKA O OMLUVU

V roce 1938 provedli sudetští Němci volby, při nichž 95 procent jich "optovalo" (pamatuji si ten termín tehdy použitý) pro připojení k Německu. Pamatuji se, jak tím bylo Československo zklamáno, protože Němci v pohraničí měli dostatek německých škol. To byl určitě důvod, proč byli po válce odsunuti. Nedá se to podle mne říci tak jak to prohlásila 19.prosince poslankyně, že byli odsunuti z důvodu válečných událostí. Je přece samozřejmé, že kdyby byli loajální, že by zůstali i po válce součástí Československa.

Pokud se týká event. zraněných Němců v revoluci, mohu vydat toto svědectví:

zúčastnila jsem se revoluce u Muzea jako dobrovolná sestra (doklad ukáží při předávání tohoto dopisu) a přinesla jsem společně s tramvajačkou Irenou cca 6 Němců, které jsem ošetřila buď sama, nebo později lékaři, kteří se dostavili na zřízené polní obvaziště v kavárně Elektra u Muzea (české zranění zde neuvádím). Byla to většinou těžká zranění, pravděpodobně téměř smrtelná, nebo někteří během přenášení zemřeli. Při odvážení zraněných Němců do nemocnice jsem každého doprovodila ke dveřím s přáním "glückliche Reise". Po dodatečném návržení na vyznamenání po revoluci toto loučení s Němci způsobilo, že někdo ze spolupracovníků z mého podniku v Elektře podal protest (ve sklepe tehdy bylo 105 lidí), že jsem se k Němcům chovala přátelsky jako k našim lidem a vyznamenání jsem nedostala. Píši to jen proto, že jistě se tehdy každý choval ke zraněnému příteli i nepříteli stejně.

/Zdena Machálková, Žandovská 310, Praha 9/

VĚC: HORÁKOVÁ A SPOLEČNÍCI

Občan Jakeš při svém posledním vysoupení v parlamentu vyjádřil obavu z politických procesů. Z jeho úst to zní opravdu zábavné - ale o to mi teď nejde.

V roce 1968 byla rehabilitována pouze část nespravedlivě odsouzených v poválečných letech. Stalinistická justice přemlela desetitisíce nevinných - doposud se cudně mlčelo o nekomunistických obětech řádění "spravedlnosti". V r.1950 proběhl tzv. proces s vedením záškodnického spiknutí proti republice. Stručné řečeno, proces měl za účel odstranit špičky opozice z řad strany národní socialistické, sociálně demokratické a strany lidové. Obžalováno a odsouzeno bylo 13 osob, byly vyneseny 4 tresty smrti, 4 tresty odnětí svobody na doživotí a 5 trestů odnětí svobody úhrnem na 110 let. Odsouzení doposud nebyli rehabilitováni - mezi těmi, kteří byli odsouzeni k trestu nejvyššímu, byla žena - JUDr.Milada Horáková. První žena v dějinách ČSR, odsouzená k trestu smrti.

Záznam procesu vydalo v červnu 1950 ministerstvo spravedlnosti. Čteš ten scénář a cítíš, jak tragédie nabývá stále zřetelnějších obrysů až k děsivému vyvrcholení, k rozsudku.

Kdy bude památka nevinných konečně očištěna?

(Vít Kremlíč ka)

OTEVŘENÝ DOPIS

Pane ministře!

Přečetla jsem si v Informačním servisu OF 29, že je ještě zavřený politický vězeň Antonín Pernický. Proto, že nemá rád komunisty a vykřikoval to veřejně, urážíje přitom čelné představitele strany a státu. Samozřejmě, že byl odsouzen podle takového paragrafu, podle kterého odsouzen býti mohl. Ano. Právo je právo. Máte na to paragrafy a podle nich je všechno v pořádku a jak má být. Němci za okupace měli na nás také paragrafy a podle nich bylo také všechno v pořádku. Kde jsou dnes jejich paragrafy? Věřím, že i leckteré naše paragrafy zmizí. Proto vás prosím: propusťte ho. Jsem stará žena. Máma a babička. Dovedu si představit jeho matku, jak čeká. Navíc si myslím, že tím svým vykřikováním proti komunistům jim ublížil daleko méně než oni sami sobě. A koho a co tím poškodil? Na rozdíl od těch čelných představitelů, kteří už nejsou čelnými představiteli a kteří ublížili a ubližovali dlouhá léta nám všem. A poškodili, co mohli a co se dalo. I tak je možné se na to dívat, že? Ale na to není asi paragraf.

Praha, 20.prosince 1989

Hana Housková

POMNÍKOVÁ MÁNIE

- z korespondence: ...navrhuji postavit pomník k události 17. listopadu. Představoval bych si ho jako betonovou zeď, v níž by byly na jedné straně zabudovány plexisklové štíty a obušky a na druhé straně chlapec a dívka držící se na ruce...
- poslanec ve Federálním shromáždění: ...navrhuji postavení pomníku obětem přímo na Národní třídě...
- na filosofické fakultě jeden pedagog: ...navrhuji přeménit síň CZV KSČ na síň 17. listopadu...
- z mnoha míst: ...sundejme Gottwalda či Stalina a vztyčme Masaryka...
- z velmi nedávné minulosti: ...v poslední době byly rozjety dva megalomanské pomníkové projekty. Na místě 16metrového Stalinova pomníku na Letné má dle zpráv z tisku stát mnohem větší monument oslavující úspěchy socialismu od sochaře Hány a na 18metrovou sochu do Lidic si autor Malejovský již vybral statisícovou zálohu.

Vtírá se otázka, není-li projevem komplexu méněcennosti, když se snažíme vyrovnat velikostí soch Německu, Rakousku-Uhersku, Francii, Rusku či jiným imperiálním velmocem aspirujícím v různých dobách na světovou hegemonii. Podívejme se například do Nizozemí. První, co sochaře překvapí, je naprostá absence velkých pomníků jedné osoby. Existují tu sice památníky obětem bombardování Rotterdamu či odboje v Amsterdamu, ale mezi největší pomníky v tomto království patří socha J.A. Komenského v Naardenu od Vincence Makovského. Sochu Holanďané dostali darem a nechali na svém území postavit, i když jim možná její proporce připadali divné.

Kdyby bylo Holandsko obýváno Čechy a Slováky nebo mělo socialistické zřízení, jistě by byla u každé hráze, která vyrvе moři kus půdy, na vysokém podstavci socha muže vlekoucího pytel písku a hráz by patrně nepřekročila první příliv.

-h-

KE ZMĚNÁM PRAŽSKÝCH NÁZVŮ

Z názvů pražských ulic jen namátkou: Wilhelma Piecka se od svého vzniku (1889) až do r.1956 jmenovala Korunní (podle svatováclavské koruny, symbolu české státnosti).

Obránců míru se jmenovala až do r.1946 Belcrediho tř. (Richard hr. Belcredi, 1823-1902, rakouský státník, zastánce národa českého).

Sokolovská se od r.1841 až do r.1948 nazývala Královská (r.1836 se tudy ubíral korunovační průvod při slavnostech korunovace Ferdinanda V. na českého krále).

Ulice Helmová dnes již nikomu nic neřekne. Původně se totiž jmenovala U Helmových mlýnů (ty se zde připomínaly již r.1398).

Palackého se jmenovala od 16.st. Pasířská (v tu dobu se sem přistěhovali pasíři). Palacký sice ve zmíněné ulici bydlel, ale myslím si, že původní, prastarý název má mít přednost (výjimku bych pouze ponechal u Václavského náměstí - bývalého Koňského trhu a u Karlova náměstí - bývalého Dobytčího trhu).

V metru se užívalo názvů nejen násilně importovaných na místa, která měla svá stará, mnohdy prastará jména, ale i názvy vyslovené matoucí. Např. Primátora Vacka (pletlo se s náměstím Primátora Vacka), Malostranská (pletlo se s Malostranským náměstím). Nebo např. Hradčanská (1 km vzdálená od Hradčan a s původním názvem Spejchar), Sokolovská je Florenc, Malostranská - Klárov, Želivského - Židovské hřbitovy.

Gorkého náměstí byl od středověku Senný trh. Nevím, proč by se důležité náměstí na Starém městě mělo jmenovat po primátu Vackovi, když zde máme krásný starý název, který navíc ukazuje na starou osadu Na Louži, která stávala v těchto místech s románským kostelíkem Panny Marie - náměstí se říkalo Ryneček u Matky Boží Na Louži.

V současné době se mění název nádraží Praha - Střed na název starší - Masarykovo. Nemělo by se tedy zapomenout i na Hlavní nádraží, které se jmenovalo Wilsonovo.

PŘEHLED ZPRÁV

* CHRUDIM. Pani Zlata Ludvíková z Chrudimi zaslala dopis velvyslanectví Norského království v Praze, v němž podává návrh na udělení Nobelovy ceny míru československému studentskému hnutí. K návrhu se připojili zaměstnanci Krajského divadla v Kolíně.

* PRAHA. Generálplukovník Vacek prohlásil ve svém projevu z 15.12.1959, že těm vojákům z povolání, kteří podali nebo podají žádost o propuštění do zálohy, nebude bráněno v odchodu z armády. Skutečná situace je taková, že 20.12.1959 jednala hlavní kadrová správa armády s přizvanými funkcionáři vyšších velitelství a bylo rozhodnuto, že je možné propustit pouze ty vojáky, kteří mají splněny své osobní závazky vůči armádě. Tím se situace prakticky nemění a navíc vzhledem k delší časové době vyřizování žádosti se o tom žadatelé mohou dovést až za dva měsíce. Existují nejasnosti týkající se počtu roku, které je nutné v armádě odsloužit.

* PRAHA. K případu Tomáše Tichého. Ve čtvrtek 21.12. jsem se sešel s přednostou II. chirurgického odd. nemocnice Na Františku dr. Brandejským, dále s dr. Valdmanem a dr. Jurčíčkem. Přítomní lékaři se ujistili, že rozhodně z jejich strany neslo v případě Tomáše Tichého o zlou vůli. Naopak se snažili chránit Tomáše Tichého před případným neřízným zájmem o jeho osobu tím, že ho ponechali na jednotce intenzivní péče, kam nemá nikdo, kromě doktorů, přístup. Tomáš Tichý je nadále v domácím ošetřování a jeho případ je nadále nejasný. /Petr Placák/

* PRAHA - OF HRDLÓREZY. Navrhuje rozpuštění Pohotovostního pluku VB, jehož existence nemá v očích občanů žádné faktické ani morální opodstatnění. PP VB má své zařízení na území Hrdlůrez, částečně na bývalém školním pozemku. Domníváme se, že celý areál skýtá po uvolnění široké možnosti nového využití pro občany Hrdlůrez i ostatní veřejnost. Část kapacit by mohla okamžitě nahradit všechny objekty, které byly postupně v Hrdlůrezích rušeny (obchody potravin, drogerie, lékárna, kino). Sportovní zařízení PP VB by výrazně zlepšila možnosti sportovního vyžití nejen občanů Hrdlůrez, ale i mnoha ostatních. Ubytovací prostory by se mohly využít např. jako domovy důchodců či studentské koleje. /12.12.1959, za OF Hrdlůrezů Milan Uhr/

* Dne 20.12. OF hotelu Budovatel vyjádřilo nedůvěru ředitelce hotelu paní Urbanové. Podotýkají, že v minulosti nedokázala dořešit řadu problémů, a vyslovují pochybnost o její schopnosti řešit problémy nové. Konkursu na vedoucí místa v hotelu se podle OF může pochopitelně zúčastnit i též paní Urbanová. /Podepsaní mluvčí OF Bartoš Svatopluk, Dulík Bohumil/

* Občanské fórum Modřany (Lidový dům Modřany, Modřanská 9, Praha 4, tel. 465 193) požaduje, aby MNV v Modřanech zveřejnil do konce února příštího roku seznam veškerého odprodeje nemovitostí soukromým osobám za posledních dvacet let. Dále OF Modřany požaduje, aby polovina stran periodika "Modřanský obzor" byla poskytnuta OF. Zároveň vyzývá MNV Modřany k předložení zprávy o dosavadním způsobu řešení problému soužití s romskými spoluobčany.

* Ředitel Vědeckého ústavu psychiatrického (VÚPs) Doc. MUDr. J. A. Gebhart, CSc., prof. PhDr. J. Janoušek, člen korespondent ČSAV, MUDr. A. Klár a prof. PhDr. O. Mikšík, DrSc., vypracovali na žádost Vojenské obvodové prokuratury v Praze psychiatrický posudek na udalosti 17. listopadu na Národní třídě. Občanské fórum VÚPs vyslovilo ostrý nesouhlas jak s rozhovorem, tak i se závěry posudku a konstatuje jednak, že "předložený elaborát není odborným psychiatrickým posudkem, na jehož základě by bylo možné přispět k objektivním závěrům", a jednak, že "na základě materiálu, předloženého prokuraturou, nelze žádný odborný posudek vypracovat." Proto se OF VÚPs v dopise z 22.12. 1959 od obsahu posudku rozhodně distancuje a důrazně protestuje proti jeho odeslání Vojenské prokuraturě.

* Podle informací p. Miloše Zářybnického z Národního technického muzea, p. Antonína Blažejovského z Blanických strojírů ve Vlasimě a představitelů vlasimského OF p. Inemanna v MěNV byl sklad zbraní Lidových milicí při jejich rozpouštění nalezený skutečně prázdný. Ukázalo se však, že 95 samopalů, které LM patrně vlastnil, bylo zapsáno pouze inventurními (tj. nikoli výrobními) čísly a že tak měly být předány vojenskému útvaru Bolínka poblíž továrny. Na posádce však o předání zbraní není žádný doklad a samotné zbraně ve skladě nejsou. Pro neporadky se nepodařilo ani provést inventuru výzbroje LM za posledních dvacet let, chybí mj. stávající stav, poslední údaje jsou z r. 1955.

Autorita jednotlivců nebo skutečná demokracie?

Začátkem prosince přijeli do Československa Miroslaw Jaśinski, spisovatel a novinář, jeden z mluvčích Polsko-československé solidarity, a Jarek Broda, redaktor Informačního bulletinu této organizace. Požádali jsme je o krátký rozhovor.

Naposledy jsme spolu hovořili těsně po volbách, které znamenaly obrovské vítězství polské opozice. Nicméně jste tenkrát ve výhledech do budoucna nebyli příliš velkými optimisty. Od té doby došlo k velkému skoku, nastoupila nová vláda premiéra Mazowieckého. Změnilo to nějak váš názor na další vývoj v Polsku?

Miroslaw Jaśinski - Říká se, že ve své vlasti není nikdo prorokem - to, že budeme mít svou vládu, jsme opravdu nečekali. Přesto, i když se hodně věcí změnilo, jedna zůstává stejná - můj skepticismus. To, o čem jsem mluvil tehdy po volbách, tedy o tom, že dohody u kulatého stolu představují fixaci jistého rozložení sil ve společnosti, je pořád aktuální. Ukazuje se čím dál zřetelněji, že Polsko - možná vedle Sovětského svazu - zůstane jednou z posledních socialistických zemí, o jejíž budoucnosti se dá těžko říct něco smysluplného. Svobodné volby budeme mít až za čtyři roky, Jaruzelský si prezidentské křeslo podrží ještě sedm let - - prostě, mám dojem, že se za dva roky budeme smutně dívat, jak se v okolních státech rozvíjí demokracie, zatímco my přešlapujeme na na místě. Všeobecně řečeno ten pocit frustrace, rozšířený dnes hlavně mezi mladými lidmi, pramení z toho, že určité hodnoty a dokonce sama demokracie - prostředek i cíl, o který jsme bojovali - byly jaksi odloženy stranou v zájmu ekonomických nutností a politické hry, které velká část společnosti vůbec nerozumí.

Jarek Broda - Současnou situaci v Polsku samozřejmě v rozhodující míře limitují dohody u kulatého stolu a politický model, který se tam dohodl. Co nejstručněji bych to řekl tak: opozice dojednala smlouvu s gangsterem, který k jednání zasedl proto, že znal stav státní pokladny. A problematičnost celé smlouvy je v tom, že jsme gangsterovi ponechali zbraň. To se nepochybně v budoucnosti nějak projeví. Mirek tady mluvil o mládeži, že je znechucená a frustrovaná. Pochopitelné: právě mladí lidé byli v posledních letech tou hlavní silou, která nakonec dotlačila moc ke kulatému stolu. Demonstrovali v ulicích, organizovali loňské stávky... Přitom ty hodnoty, kvůli kterým mladí riskovali, se u kulatého stolu začaly vyslovovat jakoby v úvozovkách.

Mám-li mluvit sám za sebe, pak jedna z věcí, které budí pocit znechucení je vzájemné politikaření různých opozičních skupin. To budoucí demokracii nijak neprospívá. Nejvýraznějším příkladem tohoto politikaření bylo rozpuštění Občanských výborů hned po volbách. OV byl přitom jediným elementem optimismu, nadšení a chuti do práce, bylo to skutečné spontánní hnutí za demokracii. Díky boji o vliv na toto hnutí mezi gdaňskou skupinou kolem Lecha Walesy a Michnikovou skupinou kolem Gazety Wyborczej nakonec celý projekt dodýchal. Ukázal se najednou celý paradox: že totiž vůdcové opozice už v určitém okamžiku nepotřebují velké společenské hnutí. Mám pocit, že ten okamžik nastává přesně ve chvíli, kdy se jimi vedená opozice dostane k moci.

Ještě, abych to toho rozhovoru vnesl trochu optimismu, chci říct, že se mi zdá nemožné, abychom čekali čtyři roky na svobodné volby a sedm let měli Jaruzelského prezidentem. Myslím, že celá dohoda se dřív nebo později stane pro oba partnery - komunisty a opozici - neúnosná, a oni se dostanou do konfliktu. Nepochybně tomu napomůže hloubková reforma hospodářského systému, kterou vláda ohlásila od 1. ledna 1990. Společnost v určitém okamžiku nepochybně řekne, že je ochotná nést rizika a těžkosti reformy pouze v tom případě, že realita kolem bude skutečně demokratická, a ne nějaké provizorium, které závisí na dohodě s gangstery.

Oba dva se angažujete v Polsko-československé solidaritě a vývoj v ČSSR znáte na polský

průměr velmi dobře. Československo bylo dvacet let "nejstabilnější" zemí bloku, jejíž obyvatelé jakoby bez potíží akceptovali komunismus. Najednou však vybuchla listopadová revoluce. Jak se s vaší polskou zkušeností díváte na další možnosti vývoje u nás a jaké jsou eventuální analogie mezi pohybem v Československu a v Polsku?

Jarek Broda - Považuji za dobré, že se československé občanské hnutí, respektive jeho vůdčí osobnosti, poučili z našich chyb a při jednání s komunisty (protože taková jednání byla pochopitelně nutná) vyrazili svým protihráčům zbraň z ruky, vykopli jim ten revolver. Komunisti ztratili ministerstvo vnitra a taky zahraničí, což je velmi důležité. Tisková konference Dienstbiera potvrdila, že rozhovory se Sověty teď budou daleko tvrdší. To všechno dává velkou naději do budoucna. Stejně jako vnější situace v bloku sejmula z československého hnutí strach ze sovětské intervence, tak moudrá vnitřní politika Občanského fóra snímá z občanů strach před intervencí vnitřní, nebo tuto intervenci přinejmenším značně ztěžuje. To je velmi důležitý element: že se nebude opakovat to, co v Polsku 13. prosince 1981.

Miroslav Jašinski - Já bych to řekl asi tak. V této chvíli se to velmi podobá polským začátkům, vzhledem ke globálnosti hnutí. Už jsem řekl, že patřím k protivníkům hnutí, protože jejich fungování nemá ve svých kořenech nic společného s demokracií. V této souvislosti je tedy velmi důležité, jaké bude mít Občanské fórum další ambice. Dle mého názoru by to měl být masový garant svobodných pluralitních voleb a po nich by se mělo rozpustit nebo rozpadnout na politické strany, zájmová seskupení a tak dál. V této chvíli je samozřejmě jednota logickou nutností, protože proti vám stojí nebezpečný a zorganizovaný protivník, ale udržovat tuhle jedolitou národní frontu i později by mohlo znamenat překážku v rozvoji demokracie. Za pozitivní považuju, že OF podporuje vznik nových politických stran. To v Polsku nebylo, spíš naopak: politické strany narážely ze strany Solidarity na spoustu překážek.

Další problém vidím v tom, nakolik samotné Občanské fórum nepřipustí jistě zmatení pojmů. Nelze totiž z faktu, že se věci dějí veřejně, vyvozovat, že se dějí demokraticky. Demokracie totiž nespočívá v tom, že se lidem v televizi a v novinách říká, k jakým rozhodnutím se dospělo, jak probíhala ta a ta jednání, když věc samotná se děje tam kdesi nahoře v kabinetech. Demokracie spočívá v odpovědnosti vůči lidem, kteří si nás zvolili za své zástupce a my reprezentujeme jejich vůli. To znamená, že pokud se neustaví struktury kontrolující vlivně a rozhodující osobnosti OF, hrozí nebezpečí, že půjdete polskou cestou. Mám strach, aby všechno nestálo pouze na autoritě jednotlivých lidí. Ti lidé totiž mohou mít sebelepší úmysly, ale přece nejde, aby všechno stálo a padalo s osobami, jestli se dobře vyspí a jestli v rozhodujícím okamžiku budou dost tvrdí či ne. I ti nejznámější musí odpovídat za to, co dělají a všichni musí být nahraditelní, pokud neplní či nejsou schopni plnit vůli těch, kteří si je vybrali. Takže z tohoto hlediska je formalizace hnutí občanských fór prvořadou záležitostí. Samozřejmě, události tady letí takovým tempem, že na organizování volebních kampaní OF teď není čas, ale myslím si, že by se na to mělo myslet a připravovat celý projekt do blízké budoucnosti. Protože nikdy nemůže být hlavní silou v boji za demokracii instituce, která uvnitř sama sebe je v podstatě nedemokratická.

A na závěr bych se krátce zmínil ještě o jedné věci: o kultuře. Návštěvníka z Polska musí okamžitě zarazit nepoměrně větší význam, který kultura ve vašem společenském životě zaujímá, a její mnohem menší služebnost vůči politice. A když teď přemýšlím, které další pozitivní rozdíly "polské cesty" bych zmínil, napadá mě ještě absence toho neustálého zkoumání minulosti. Tohle neustálé odhalování "bílých stránek" historie dosáhlo v Polsku absurdních rozměrů a mimo jiné je přímo vražedné pro rozvoj kultury, která by měla být nezávislým zřídlem kritické reflexe. Chápu, že určité věci musí být veřejně odhaleny, ale ty neustálé debaty o Katyni, o tom, jak nás mučili za stalinismu, jak jsme zůstali sami za varšavského povstání, jak nás zrádně napadl Sovětský svaz... Tady, zdá se mi, k tomu přistupujete strážlivě. Problémy minulosti je třeba zveřejnit, vyvodit z nich důsledky a konec. Hlavní věcí je přece budoucnost.

(rozhovor připravil Ivan Lamper)

NEZÁVISLÉ TISKOVÉ STŘEDISKO PŘIPRAVUJE

Anatolij Marčenko: Žít jako všichni

Autobiografie sovětského spisovatele, politického vězně, který v roce 1986 tragicky zahynul v sovětském koncentračním táboře. Jeho paměti jsou mj. cenným dokumentem vypovídajícím o stavu sovětské společnosti 60. a 70.let. Z ruštiny přeložila Jana Váchová.

T.G. Ash: Polská revoluce (Uses of Adversity)

T.G. Ash je vynikající britský žurnalista a politolog. Svou knihu zasvětil historii šestnáctiměsíčního výbuchu svobody v Polsku na počátku 80.let. Práce T.G. Ashe o východní Evropě vyšly souborně v knize Uses of Adversity. Z angličtiny přeložil dr.Antonín Hradilek.

Pavel Rezníček: Kráter Resnik

Pavel Rezníček je autorem několika básnických sbírek a románů. Poezie "Kráteru" vychází ze surrealismu.

Hanna Krall: Stihnout to před pánem Bohem

Rozhovor polské novinářky s Markem Edelmanem, jediným z přeživších vůdců povstání ve varšavském ghetu. Přeložil Ivan Lamper.

Andy Warhol: Od A až k B a zase zpátky

Kniha fiktivních rozhovorů se sebou samým. Výpověď o životě a práci významného amerického umělce, duchovního otce pop artu. Z angličtiny přeložil Jan Lamper.

Bedřich Placák: Slovenské národní povstání

Paměti partyzánského lékaře, účastníka bojů Stalinovy brigády. Falešnou mýtizací nezkreslený, přímý pohled na povstání na jeho rozporuplnou historii i průběh.

Jerzy Kosinski: Malovaný pták

Román amerického autora polského původu o osudech opuštěného dítěte na polském venkově během 2.světové války. Kosinského krutý, odosobněný lyrismus je ve světové moderní literatuře něčím zcela vyjimečným, autor bývá připomínán jako Hyeronimus Bosch literatury 20.století. Př. z angl.

Vít Kremlička: Lodní deník

Jazyková suverenita řadí mladého autora próz i poezie, drastického humoristu, k největším talentům současné české literatury.

Vyjde v knižní edici Revolver revue